

Oktober 2026

Vad säger egentligen arbetslösheten om inflationen?

Daniel Lind

Facken inom industrins
produktivitetskommission

Daniel Lind är forskningsledare för Produktivitetskommissionen, ett projekt som finansieras av Facken inom industrin och som drivs i samarbete med Arenagruppen. Daniel har tidigare arbetat som facklig chefsekonom och samhällspolitisk chef och har under den här tiden forskat om globalisering, produktivitetens drivkrafter och industrins betydelse för svensk ekonomi.

Innehåll

Vad säger egentligen arbetslösheten om inflationen?	4
Arbetsgivares lönesättarmakt utvecklar synen på jämviktsarbetslöshet och penningpolitik	4
Politiska beslut har missgynnat reallönerna.....	4
Jämviktsarbetslösheten har reviderats ner i omvärlden.....	5
Sveriges jämviktsarbetslöshet antas vara betydligt högre än den danska....	5
Studenternas betydelse för jämviktsarbetslösheten.....	6
Lägre jämviktsarbetslöshet	6
Konstruktionen av jämviktsarbetslösheten passar inte Sverige.....	7
EU-kommissionen hittar ingen skadlig effekt av facklig organisationsgrad..	8
Betydelsen av Philipskurvans lutning	8
Samband mellan arbetslöshet och löner i Sverige.....	9
Jämviktsarbetslöshetens trovärdighet	10
Arbetsgivares lönesättarmakt utvecklar synen på jämviktsarbetslösheten ..	10
Behovet av en högtrycksekonomi.....	11
Penningpolitik med arbetsgivares lönesättarmakt	12

Vad säger egentligen arbetslösheten om inflationen?

Arbetsgivares lönesättarmakt utvecklar synen på jämviktsarbetslöshet och penningpolitik

Sedan mitten av 1970-talet har produktiviteten i amerikansk ekonomi ökat med närmare 80 procent. Det innebär att arbetsgivare har haft möjlighet höja de anställdas löner med lika mycket utan att lönsamheten minskar – den ökade produktionen per anställd finansierar den ökade lönekostnaden per anställd.

Men under det här halvsekllet har den amerikanska medianlönen i reala termer ökat med endast 30 procent. För gruppen med allra lägst löner har lönerna ökat än långsammare. För många hushåll har den reala köpkraften knappt ökat alls, trots arbetsgivarnas förbättrade lönebetalningsförmåga. Produktivitets-tillväxten har främst gynnat välutbildade anställda och företagsägare. Lönernas andel av ekonomin har minskat från drygt 60 till drygt 50 procent.

Vanligtvis lyfts globaliseringen och ny teknik fram som orsaker till den här utvecklingen. I det förra fallet är tanken att den hårdare konkurrensen från inte minst Kina har satt större press på låg- och medelinkomsttagarnas löner. I det senare fallet är tanken att datoriseringen och digitaliseringen har lett till att arbetsgivare främst vill höja lönerna för de – oftast välutbildade – som de tror vara bäst på att använda tekniken på ett effektivitetshöjande sätt.

Politiska beslut har missgynnat reallönerna

I den nya boken *The Wage Standard – What's Wrong in the Labor Market and How to Fix It* erbjuder ekonomiprofessorn [Arin Dube](#) en annan förklaring till det stora glappet mellan produktivitetstillväxt och reallöneökningar. Hans fokus riktas mot de politiska beslut som under det gångna halvsekllet har påverkat de institutioner som har stor inverkan på hur amerikansk arbetsmarknad fungerar. Det handlar bland annat om facklig organisationsgrad, minimilöner och konjunkturpolitik.

Tidigare i historien har de här institutionerna bättre lyckats motverka arbetsgivares makt att sätta löner och villkor under de anställdas produktivitet. När den här motvikten har försvagats har företagens lönesättarmakt stärkts, till förfång för arbetsmarknadens produktivitetsskapande förmåga och löntagarnas reallöner. Kom ihåg: Arbetsgivares lönesättarmakt gynnar bara arbetsgivare. Vi som samhälle och du som löntagare är förlorare.

När det gäller konjunkturpolitiken visar Dube att högtrycket på amerikansk arbetsmarknad sedan 2018-19 har lett till att lönerna har ökat snabbast för de med låga löner. Hög efterfrågan på arbetskraft under en längre tid har alltså för första gången på många decennier bidragit till att minska löneskillnaderna. Uttryckt på ett annat sätt: Högkonjunkturen på arbetsmarknaden har bidragit till att minska företagens lönesättarmakt.

Jämviktsarbetslösheten har reviderats ner i omvärlden

Enligt den amerikanska centralbankens beräkningar av NAIRU – Non-Accelerating Inflation Rate of Unemployment – skulle den här positiva utvecklingen inte ha varit möjlig eftersom den starka arbetsmarknaden skulle ha pressat upp löneökningarna så högt att en mycket stramare penningpolitik hade behövts för att kyla ner ekonomin.

Så blev inte fallet. Högtrycket på arbetsmarknaden skapade i stället möjligheter för fler att få ett jobb och för andra att klättra på jobbstegen – från mindre produktiva och sämre betalda till mer produktiva och bättre betalda jobb. Allokeringen av arbetskraften förbättrades.

En liknande utveckling har vi sett i Australien. I början av 00-talet bedömde centralbanken att NAIRU låg runt 6-6,5%. Därefter har den nivån gradvis justerats ner och i dag ligger den runt 4,5-4,75%. Skälet till den här ordentliga nedrevideringen är att sambandet mellan arbetslöshet, löneökningar och inflation har visat sig vara ett annat än vad som antas i bankens modeller. I klartext betyder det att löneökningarna inte ökade lika snabbt som väntat när arbetslösheten minskade. Den heta australiensiska arbetsmarknaden under pandemiåren bekräftar detta mönster.

Även Danmark är intressant i det här avseendet. Av finansministeriets beräkningar framgår att den faktiska arbetslösheten, tack vare en långvarigt hög efterfrågan på arbetskraft, under senare år har legat klart under den modellberäknade jämviktsarbetslösheten. Sedan 2022 har därför den strukturella nivån justerats ner med sex tiondelar, till 3,4 procent. En viktig förklaring till detta är att en lönedriven inflation har uteblivit, i kombination med ett ökat arbetsutbud.

Sveriges jämviktsarbetslöshet antas vara betydligt högre än den danska

Statistiken som hittills har använts är nationell och lämpar sig dåligt för jämförelser mellan länder. Det bästa som finns att tillgå när det gäller internationella jämförelser är EU-kommissionens NAWRU-skattningar (Non-Accelerating Wage Rate of Unemployment).

Kärnan i NAWRU, som ju inte kan observeras, är att en minskad arbetslöshet antas leda till att företag tvingas betala högre löner och att detta leder till högre inflation eftersom företagen höjer sina försäljningspriser för att upprätthålla sin lönsamhet. När den faktiska arbetslösheten är lägre än NAWRU skapas därför

ett pristryck, där snabbare löneökningar pressar upp inflationen, som i sin tur leder till högre lönekrav. När arbetslösheten i stället är högre än NAWRU kylv löneökningstakten av.

När vi jämför NAWRU för Sverige och Danmark ser vi att den i Sverige ligger runt sju procent och i Danmark runt 4,5 procent. Sedan åren runt finanskrisen har den varit oförändrad eller ökat något i Sverige, men har minskat med nästan en procentenhet i Danmark. Det betyder att EU-kommissionens modell bedömer att arbetslösheten kan pressas ner till en nivå som är 2,5 procentenheter lägre i Danmark än i Sverige innan löneökningarna ökar så snabbt att inflationen tar fart och bryter den starka konjunkturen på arbetsmarknaden.

Studenternas betydelse för jämviktsarbetslösheten

Min uppfattning är att den här stora skillnaden i NAWRU är svår att förena med de betydande institutionella likheterna mellan svensk och dansk arbetsmarknad. Skillnaden bör därför förklaras, inte tas för given. Samtidshistorien kan heller inte bekräfta en så olikartad utveckling. Vi vet ju att de svenska högkonjunkturer som vi har haft sedan 90-talet inte har knäckts av ekonomiskt osunda löneökningar.

Runt millennieskiftet handlade det om en övervärderad börs och en irrationell prissättning på IT-aktier. Orsakerna till finanskrisen 2008 debatteras möjligen fortfarande, men amerikanska subprimelån och en amerikansk bostadsbubbla har inget med svensk arbetsmarknads funktionssätt att göra. Detsamma gäller för den påföljande eurokrisen, covid-pandemin och kriget i Ukraina.

En annan aspekt av jämförelsen mellan Sverige och Danmark är att NAWRU-beräkningarna baseras på ländernas arbetskraftsundersökningar. I den ingår även de heltidsstuderande – gymnasister eller högskolestudenter – som söker jobb.

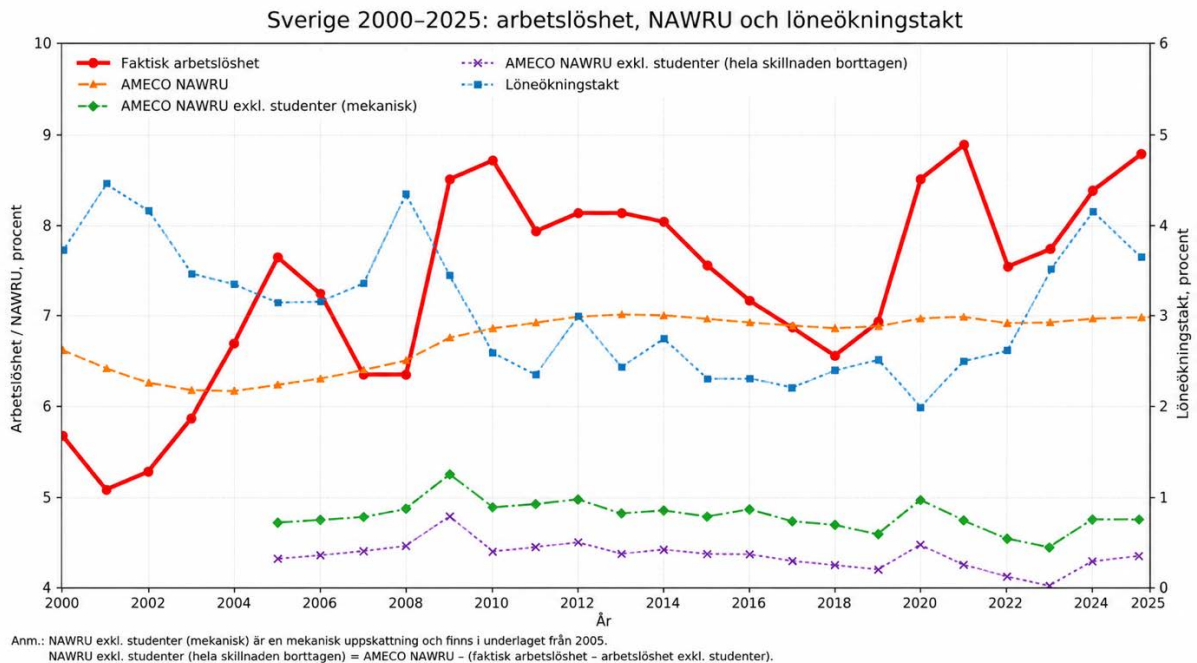
För svenskt vidkommande betyder det att den relativa arbetslösheten ökar eftersom andelen arbetslösa studenter av alla arbetslösa i EU är högst i Sverige. Men även Danmark ligger högt i detta avseende, om än klart lägre än Sverige. Det gör att Sveriges arbetslöshet förbättras en del relativt Danmark, men det förklarar inte på något sätt hela skillnaden i NAWRU mellan länderna.

Mer intressant är möjligen hur de arbetslösa heltidsstudenterna antas påverka löneökningarna. I NAWRU-modellen görs ingen skillnad mellan den här gruppen arbetslösa och andra arbetslösa. Det betyder att antagandet är att alla arbetslösa har samma påverkan. Det tror inte jag. Är du heltidsstudent har du varken någon stor effekt på parternas lönemärke eller löneglidningen.

Lägre jämviktsarbetslöshet

Efter en dialog med en av språkmodellerna om NAWRU-modellens konstruktion kommer den fram till att vi mekaniskt, och kontrafaktiskt, kan justera ner Sveriges NAWRU med 2,2 av de 2,8 procentenheter som skiljer den totala

arbetslösheten från den som inte tar med studenterna. Det betyder att heltidsstudenterna antas driva på lönetrycket så mycket att NAWRU, enligt diagrammet nedan, inte kan falla mer än till 4,8 procent innan inflationen tar fart och slutligen går över styr. Om vi i stället antar att studenterna inte har någon löne-drivande effekt alls, kan vi mekaniskt justera ner NAWRU till 4,2 procent.

Oavsett var sanningen ligger i detta, illustrerar diagrammet följande: Om vi tror att heltidsstudenternas lönedrivande effekt är begränsad, ligger Sveriges faktiska arbetslöshet avsevärt högre än den studentjusterade NAWRU som diagrammet illustrerar.

Uttryckt på ett annat sätt: Arbetsmarknaden har inte på flera decennier uppvisat ett sådant högtryck att lönebildningen och löneökningarna har stresstestats. Om vi inte tror att de heltidsstuderande arbetslösa är avgörande för svenska löneökningar, finns det därför betydande lediga resurser på arbetsmarknaden som bör tas i anspråk innan vi har skäl att oroa oss för en överhettad arbetsmarknad och oansvarigt snabba löneökningar.

Konstruktionen av jämviktsarbetslösheten passar inte Sverige

För svenskt – och danskt – vidkommande är inte bara heltidsstudenterna relevanta, utan även NAWRU-modellens uppbyggnad och hur den påverkar EU-kommissionens analyser. NAWRU består av en strukturell och en konjunkturell komponent.

Den strukturella är den arbetslöshetsnivå som arbetsmarknaden antas konvergera mot på medellång sikt, eller ungefär ett decennium. Därför kallas detta för

modellens strukturella ankare. Detta ankare bestäms, i enlighet med konventionell arbetsmarknadsteori, bland annat av ersättningsnivån i a-kassan och facklig organisationsgrad. I båda dessa fall antas högre nivåer leda till högre NAWRU.

Detta teoretiska antagande kan på goda grunder ifrågasättas. Och det är också vad NAWRU-konstruktörerna gör. När de empiriskt studerar dessa samband för EU-länderna skriver de att ersättningsnivån i a-kassan har en annan, icke-negativ, effekt på NAWRU i Sverige och Danmark än i EU i genomsnitt. En möjlig förklaring som lyfts fram är att a-kassan samspelar med andra institutioner på arbetsmarknaden som bidrar till att hålla tillbaka NAWRU – institutioner som inte finns med i det strukturella ankaret.

EU-kommissionen hittar ingen skadlig effekt av facklig organisationsgrad

När det gäller den fackliga organisationsgraden visar konstruktörerna att för det genomsnittliga EU-landet finns det ingen negativ effekt av facklig organisationsgrad på NAWRU. De skriver: "Union density is insignificant and its effect is null in a multivariate specification with all countries". En möjlig förklaring som, återigen, lyfts fram är samspelet med andra institutioner på arbetsmarknaden som inte ingår i ankaret. Den uppenbara kandidaten är den samordnade lönebildningen.

Slutsatsen är att EU:s ekonomer inkluderar en variabel i det strukturella ankaret som teoretiskt antas höja NAWRU, men där de själva visar att det i verkligheten inte går att hitta något sådant samband. Svagheten med att använda facklig organisationsgrad ser vi även av det faktum att den svenska fackliga organisationsgraden har minskat från drygt 80 till strax under 70 procent sedan millennieskiftet samtidigt som NAWRU möjligen har ökat något. NAWRU borde snarare ha minskat ganska ordentligt, om den teoretiska mekanism som motiverar variabelns existens i ankaret hade varit stark.

I Danmark är organisationsgraden, enligt den statistik som används för att skatta NAWRU, i dag endast drygt 5 procentenheter lägre än i Sverige, men NAWRU är, som sagt, 2,5 procentenheter lägre. Det är mycket osannolikt att den här i sammanhanget lilla skillnaden i organisationsgrad kan förklara den stora skillnaden i NAWRU.

Betydelsen av Philipskurvans lutning

När det gäller NAWRU-modellens konjunkturella komponent uttrycks den som ett arbetslöshetsgap. Den faktiska arbetslösheten som vi observerar antas vara summan av NAWRU och detta gap. Om arbetslöshetens konjunkturella gap är negativt (positivt) innebär det att den faktiska arbetslösheten är lägre (högre) än NAWRU – och därmed ska löneökningarna ta fart (dämpas).

Men för att komma lite längre i analysen ersätter EU-kommissionen för vissa länder, däribland för Sverige, löneökningarna med ett mått på hur snabbt

arbetskraftskostnaderna ökar. Om lönerna ökar snabbare än summan av inflationen och produktivitetstillväxten, tas detta till intäkt för att arbetsmarknaden är stram och att arbetslösheten ligger under NAWRU.

Om detta finns det minst två saker att säga. För det första: Att lönerna ökar snabbare än det löneutrymme som definieras av inflationsmålet och näringslivets långsiktiga produktivitetstillväxt är förenligt med en normal konjunkturanpassning när arbetsmarknaden är stark – givet att det omvända sker när arbetsmarknaden är svag. Det är helt i sin ordning, och förenligt med en väl fungerande marknadsekonomi, att lönerna under en period ökar med, säg, 4,0-4,5 procent när det långsiktiga löneutrymmet ligger mellan, säg, 3,5-4,0 procent.

För det andra: Erfarenheterna från USA, Australien och Danmark visar att sambandet mellan arbetslöshet och lönedriven inflation har varit svagare än vad modeller av NAWRU:s karaktär antar. Detta uttrycks ofta som att lutningen på Philipskurvan – sambandet mellan arbetslöshet och löneökningar – är mindre än vad man tidigare har utgått från.

När den amerikanska inflationen rörde sig i sidled när arbetslösheten föll tillbaka var det, enligt dåvarande centralbankschef Jerome Powell, rimligt att dra slutsatsen att jämviktsarbetslösheten tidigare har överskattats.

Samband mellan arbetslöshet och löner i Sverige

Vi såg av diagrammet att svensk arbetslöshet sjönk från 8,7 till 6,5 procent mellan 2010-18 samtidigt som löneökningarna förblev låga och minskade något under perioden. Detta ger en indikation om att lutningen på den svenska Philipskurvan har minskat. Detta bekräftas av Riksbanken, som har visat att sambandet mellan arbetslöshet och löner har försvagats sedan finanskrisen 2008. Författarnas slutsats är att arbetslösheten har blivit en mindre informativ indikator för inflationen.

Men en komplicerande faktor är att det inte är alldeles lätt att avgöra om den här utvecklingen förklaras av en flackare Philipskurva eller om verklighetens NAWRU ligger lägre än vad modellberäkningarna ger vid handen. Dessutom kan båda vara sanna samtidigt. Därutöver kan det arbetslöshetsmått som används av EU-kommissionen ha blivit mindre informativt för löneinflationen eftersom andelen studenter har ökat över tid.

Lägg till detta de utmaningar som följer av att NAWRU:s konjunkturrella dimension endast på ett rudimentärt sätt kan hantera de avtalsperioder om 2-3 år som är normalfallet i Sverige och Danmark. De centrala löneökningarna bestäms ett par år innan den faktiska arbetslösheten kan observeras.

Det innebär att löneglidningen blir en relativt viktigare aspekt av hur Sveriges och Danmarks kortsiktiga samband mellan arbetslöshet och löner ser ut. Detta innebär i sin tur att det blir än viktigare att i en svensk kontext analysera lönemärkets betydelse för sambandet mellan arbetslöshet och löner utifrån ett mer långsiktigt perspektiv. Att dra starka slutsatser från kortsiktiga förändringar i ett trögrörligt system riskerar att leda till mer fel än nödvändigt.

Jämviktsarbetslöshetens trovärdighet

Analysen av det strukturella ankaret visade att det teoretiska antagandet att en mindre generös a-kassa sänker NAWRU inte kan identifieras för Sverige. Vi vet också att den teoretiskt antagna negativa arbetslöshetseffekten av en hög facklig organisationsgrad inte finner något empiriskt stöd inom EU. Till detta kan vi lägga att den sjunkande fackliga organisationsgraden i Sverige inte har pressat tillbaka NAWRU så som konventionell teori förutsäger.

Trots en nästan lika hög facklig organisationsgrad i Danmark har NAWRU fallit tillbaka på ett närmast rekordartat sätt. I det strukturella ankaret ingår inte heller några variabler som försöker fånga in den centrala lönekoordinering som tillsammans med andra institutioner ofta har visat sig vara positiv för lönestabilitet, arbetslöshet, sysselsättning.

Analysen av den konjunkturella dimensionen av NAWRU visade att lönernas känslighet för lägre arbetslöshet under senare år har minskat i flera länder i vår omvärld. Vi har även sett att det här svagare sambandet mellan arbetslöshet och löneökningar även har identifierats i Sverige. Centralt förhandlade avtalsperioder gör det extra svårt att studera det konjunkturella sambandet mellan arbetslöshet och inflation.

Av resonemanget om de arbetslösa studenterna vet vi att svensk arbetslöshet ökar i förhållande till andra länder, men framför allt vet vi att dessa ingår i det arbetslöshetsmått som används för att skatta NAWRU. Det betyder att studenterna håller upp NAWRU runt sju procent genom att bidra till ett starkare, teoretiskt baserat lönetryck. Min uppfattning är att detta lönetryck just är en teoretisk konstruktion. Skulle dessa heltidsstudenter få ett extra jobb – eller några övervintrare lämna högskolan – skulle det endast marginellt påverka lönemärke och löneglidning.

Det här betyder att NAWRU borde räknas fram med den statistik som exkluderar studenterna, men det betyder framför allt att det finns mycket som talar för att svensk arbetslöshet kan sjunka betydligt lägre än till sju procent innan löneökningarna skulle öka så snabbt att arbetsmarknaden blir överhettad och konjunkturen går över styr. Med tanke på de positiva hysteriseffekter som vi kan se i Danmark, Australien och USA, då en hög efterfrågan på arbetskraft under lång tid skapar fler varaktiga arbetstillfällen, är det mycket som står på spel.

Arbetsgivares lönesättarmakt utvecklar synen på jämviktsarbetslösheten

Det för oss tillbaka till Arin Dubes bok. Den erbjuder ett alternativt teoretiskt ramverk för att förstå hur verklighetens arbetsmarknader fungerar. Det här ramverket har under de senaste decennierna visat sig förklara många empiriska fenomen på ett bättre sätt än konventionell teori. Forskningen visar, med stöd av starka empiriska belägg, att arbetsgivare ofta har lönesättarmakt – att de kan

sätta de anställdas löner under deras produktivitet. Det handlar inte längre om om, utan om var och hur mycket.

Vad händer om vi lägger det här imperfekta marknadstänkandets raster över den här texten?

En viktig aspekt är att en arbetslöshet under NAWRU inte nödvändigtvis bör tolkas som att arbetsmarknaden är på väg att överhettas. En alternativ tolkning är att lönesättarmakten leder till att sysselsättningen ökar utan att lönerna nödvändigtvis följer efter i samma takt. Den låga arbetslösheten skapar dessutom fler lediga jobb som gör det lättare att byta jobb. Det innebär att de anställdas starkare förhandlingsposition håller tillbaka arbetsgivarnas lönesättarmakt och att den ekonomiska effektiviteten därmed förbättras.

Det finns studier som indikerar att Philipskurvan är flackare när arbetsgivare har lönesättarmakt. I en NAWRU-värld tolkas detta som att den skadliga effekten av att lönerna ökar när arbetslösheten sjunker har minskat. Ur ett monopsonistiskt perspektiv kan detta i stället tolkas som en ineffektivitetsskapande ökning av arbetsgivares lönesättarmakt. För de anställda har det blivit svårare att stå emot arbetsgivarens maktposition.

Behovet av en högtrycksekonomi

En andra aspekt är att arbetsgivare på en imperfekt arbetsmarknad inte måste betala den lön som motsvarar de anställdas produktivitet. Arbetsgivare tenderar i stället att maximera sin lönsamhet vid en lägre lön och ett mindre antal anställda än vad som hade varit fallet om de inte hade haft någon lönesättarmakt. Det betyder att sysselsättningen kan betraktas som för låg även när den faktiska arbetslösheten överensstämmer med NAWRU. Därmed är det inte uppenbart varför sysselsättningsnivån vid NAWRU bör betraktas som full sysselsättning. NAWRU och den samhällsekonomiskt effektiva arbetslösheten är två olika storheter.

En tredje, möjligen uppenbar, aspekt berör komponenterna i NAWRU:s strukturella ankare. Om arbetsmarknaden fungerar monopsonistiskt påverkas NAWRU av sådant som möjligheten att byta bostadsort, antal företag inom rimligt sökavstånd, antalet jobberbjudanden och individuell förhandlingsstyrka. Men dessa lyser med sin frånvaro i NAWRU och sådant som, enligt den imperfekta teorin, kan öka effektiviteten – till exempel hög facklig organisationsgrad och hög ersättningsnivå i a-kassan – ingår i ankaret utifrån antagandet de minskar effektiviteten.

En högtrycksekonomi kan, som en fjärde aspekt, bidra till att pressa tillbaka NAWRU genom att fler får varaktigt fotfäste på arbetsmarknaden samtidigt som jobbstegen innebär att matchningseffektiviteten förbättras. Adderar vi till detta att högtrycket bidrar till att minska arbetsgivarnas lönesättarmakt, blir argumentet för att skapa en högtrycksekonomi än starkare.

Möjligheten för positiva spiraler förbättras. Om NAWRU har konstruerats utifrån en ensidig teori och räknats fram på en arbetsmarknad som i inte oväsentlig utsträckning präglas av arbetsgivares lönesättarmakt, då är det inte särskilt konstigt om resultaten inte stämmer särskilt väl överens med verkligheten.

Penningpolitik med arbetsgivares lönesättarmakt

Inte minst för penningpolitiken manar det här till nya tankar. Det handlar om att en expansiv penningpolitik på arbetsmarknader som kännetecknas av monopsoni kan öka efterfrågan på arbetskraft utan att lönerna drar i väg i motsvarande grad. Det betyder inte att penningpolitiken inte har effekt, utan att lönesättarmakten leder till att anpassningen främst går via fler anställda, inte genom högre löner.

Uttryckt på ett annat sätt: När arbetsgivare kan betala löner under de anställdas produktivitet, och därmed har färre anställda än vad som annars hade varit fallet, då inleds den expansiva fasen från en lägre aktivitetsnivå än vad som antas i modeller likt NAWRU.

Men det handlar också om att penningpolitiken påverkar företag olika beroende på deras lönesättarmakt. Den här makten påverkar således det som kallas för penningpolitikens transmissionsmekanism – hur den förda räntepolitiken sprider sig i och påverkar ekonomin.

Centralbanker bör dessutom, i en situation med lönesättarmakt, vara mer noggranna med hur löneökningar bör tolkas. Om arbetslösheten närmar sig NAWRU och löneökningarna tar fart, då behöver inte detta tolkas som att det är överhettning på gång. En del i detta kan snarare vara att löntagarnas alternativ har blivit fler och att arbetsgivarnas lönesättarmakt därmed har begränsats. För centralbanker blir det därför avgörande att sortera i om observerade löneökningar främst är ett uttryck för minskad lönesättarmakt eller om det främst beror på ett varaktigt högre kostnadstryck.

Sammantaget betyder detta att på en imperfekt arbetsmarknad blir det än viktigare att modellbaserade skattningar av NAWRU inte tolkas som en absolut kapacitetsgräns. I stället bör ödmjukheten öka inför nuvarande modellansatzers brister. Centralbankschefer bör därför ta ett större eget ansvar och i mindre utsträckning förlita sig på alltför ensidig teori som tenderar att leda till empiriskt osäkra modellskattningar som i alltför liten utsträckning utgår från hur svensk arbetsmarknad i praktiken fungerar.

Utöver frågan hur löner och inflation utvecklas i relation till NAWRU, är även följande fråga central: Vid vilken sysselsättningsnivå är resursallokeringen på svensk arbetsmarknad samhällsekonomisk effektiv?

Ju mer lönesättarmakt arbetsgivare har, desto större tenderar skillnaden att bli mellan jämviktsarbetslösheten och den arbetslöshet som är förenlig med samhällsekonomisk effektivitet.

**Facken inom industrins
produktivitetskommission**